

Upravljanje kvalitetom proizvoda I – treća nastavna jedinica

**Prof. dr Vidosav D. Majstorović,
dipl.maš.inž.**

Mašinski fakultet u Beogradu

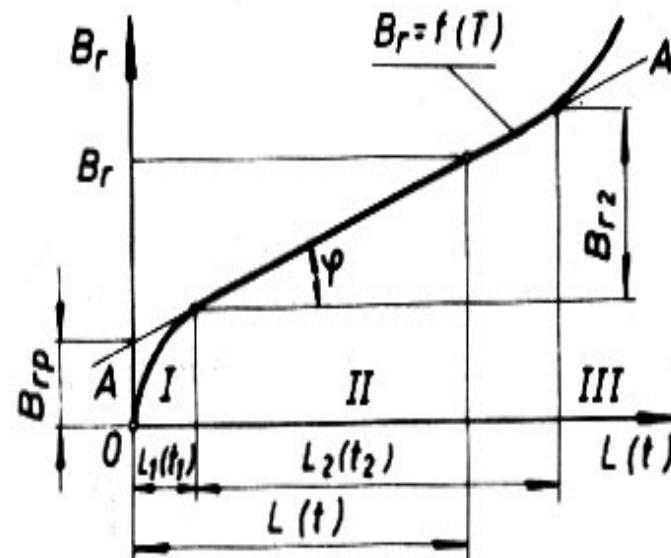
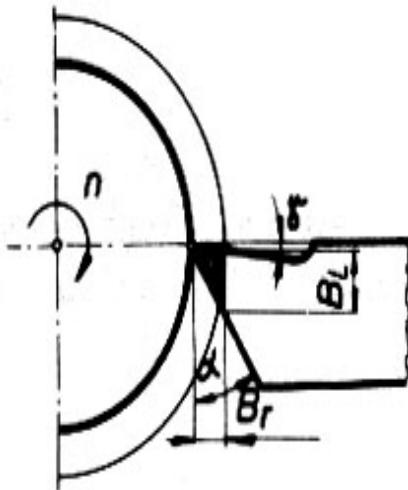

Greške obrade usled habanja alata

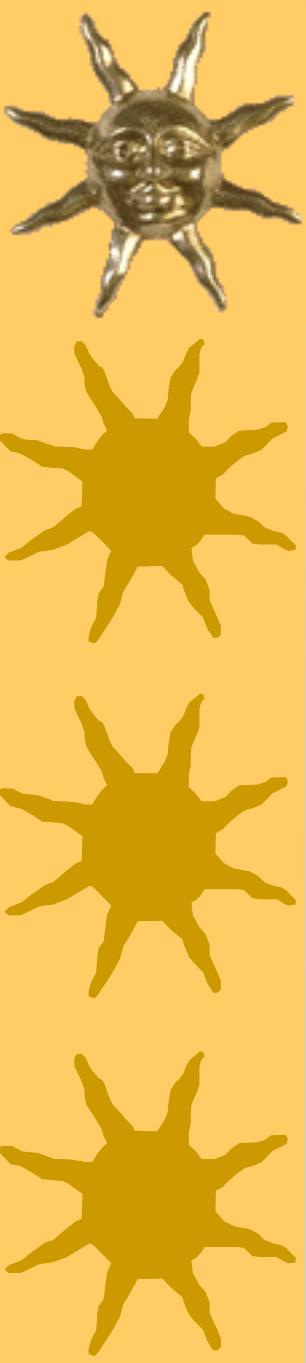
- ★ **Habanje alata spada u grupu najuticajnijih faktora na nivo kvaliteta konformnosti obrade**
- ★ **Progresivno trošenje alata u pravcu normale na obradženu površinu – Br**
- ★ **Habanje zavisi od: uslova obrade, režima rezanja, ...**

Slika 6.60

Karakteristični oblik ...

Sl. 6.60. Karakteristični oblik krive habanja (funkcije habanja) alata u zavisnosti od puta L odnosno vremena rezanja t

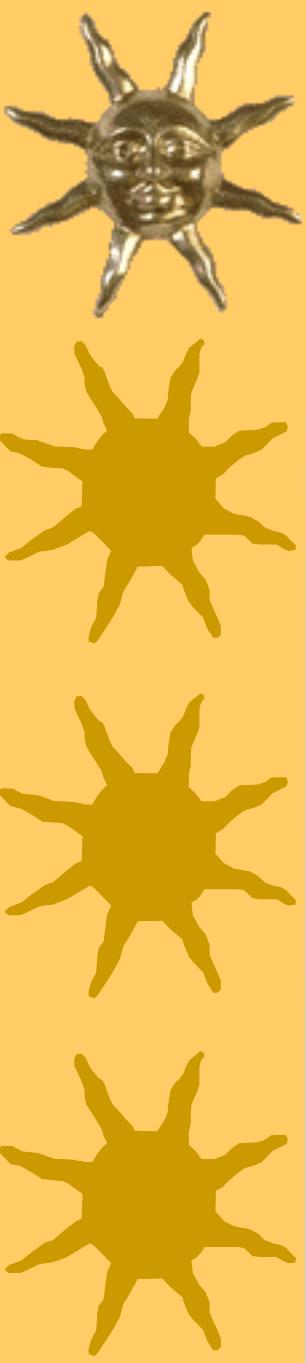
Greške obrade usled habanja alata

★ Funkcija habanja alata B_r se kao regresiona j-na može napisati:

$$B_r = Q a^{q_1} s^{q_2} v^{q_3} t^{q_4}$$

★ Gradijant habanja u fazi 2 je:

$$B_{ro} = \frac{dB_r}{dL_2} = \operatorname{tg} \alpha = \frac{B_{r2}}{L_2}$$

Greške obrade usled habanja alata

★ Parametar habanja Br (mm) u drugoj fazi je:

$$B_r = B_{rp} + B_{ro} L$$

gde su:

Brp= odsečak na ordinati koji karakteriše habanje alata u prvoj fazi

L = put rezanja alata

Greške obrade usled habanja alata

$$Br = B_{rp} + B_{ro} \frac{D\pi l}{S}$$

$$Br = B_{rp} + B_{ro} vt$$

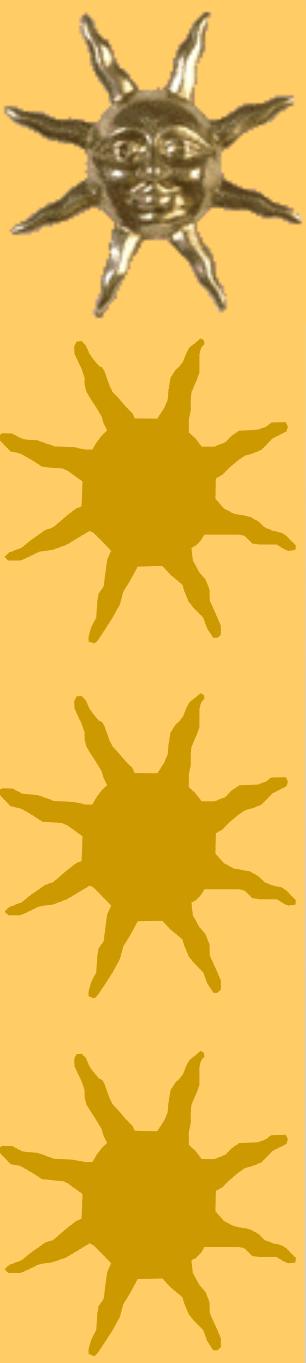
Greške obrade usled habanja alata

- ★ Vrednost parametara habanja Br odgovara elementarnoj grešci obrade:

$$\Delta h = Br \text{ (glodanje, rendisanje)}$$

$$\Delta h = 2 Br \text{ (struganje, ...)}$$

- ★ Dopuštena granična vrednost parametra habanja je: $Br = 0.4$ To

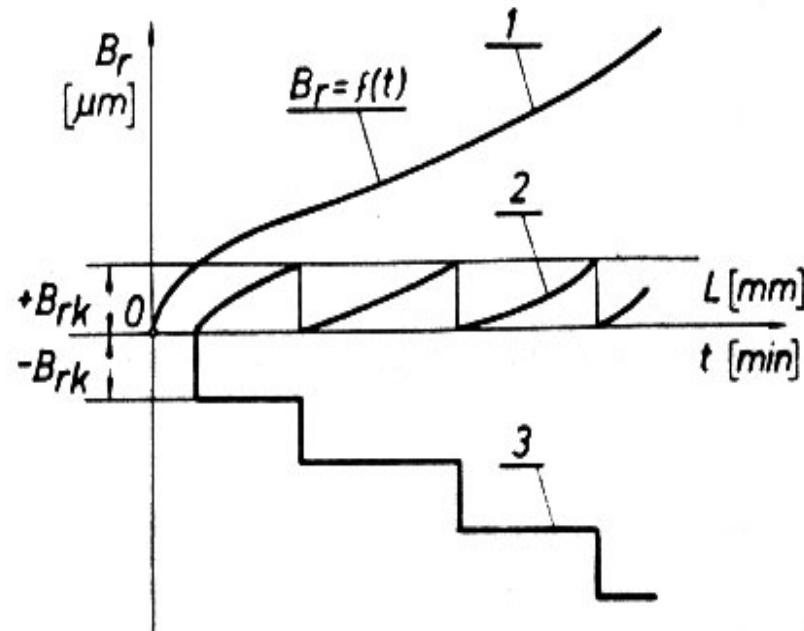

Greške obrade usled habanja alata

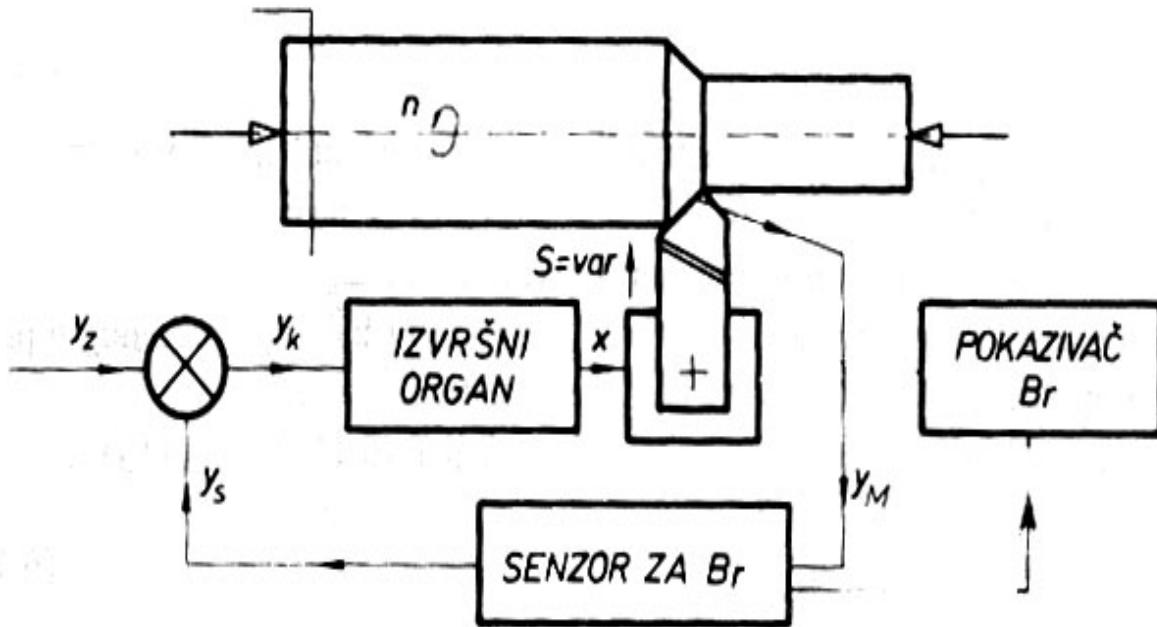
- ★ Metodi kompenzacije habanja alata Br, odnosno grešaka habanja alata Δh , istovetni su metodama kompenzacije elastičnih i topotnih deformacija, slike 6.52 i 6.53

Slika 6.61 Grafički prikaz ...

SL 6.61. Grafički prikaz procedure kompenzacije habanja alata (1 – kriva habanja (grafik funkcije habanja), 2 – testerasti oblik krive 1 nastao uzastopnim regulisanjem alata, 3 – trajektorija kretanja alata u procesu rezanja)

Slika 6.62 Sistem adaptivnog ...

Sl. 6.62. Sistem adaptivnog upravljanja kvalitetom konformnosti na bazi kompenzacije habanja alata pri struganju

Hvala Vam na pažnji !

Vaš

**Prof. Dr Vidosav D. Majstorović,
dipl.maš.inž.**

Mašinski fakultet u Beogradu